

Per al món occidental, Vietnam és encara aquell país que va aconseguir guanyar la guerra als americans. Un país orgullós, humil i digne, que entre nosaltres gaudeix de certa popularitat per haver plantat cara a l'imperi i perquè se li suposa una certa puresa per oposició a la "immoral" Tailàndia. Tanmateix, la realitat és una altra de bastant diferent. El mite s'esvaeix.

El Vietnam d'avui. Les jovenetes encara tornen a ca seva en bicicleta travessant els camps d'arròs d'un verd impossible, vestides de morat i amb el tradicional capell cònic al cap. Però cada cop és menys així. El Vietnam d'avui és un Vietnam jove. El seu passat recent és més present a la iconografia occidental que a la vida quotidiana de la majoria dels seus habitants. Fins i tot les bicicletes han estat substituïdes per

Les urpes del drac

Lluny del mite conreat a Occident, Vietnam desperta a la seva manera i se suma al desenvolupament econòmic asiàtic.

un torrent continu de motos de petita cilindrada que té les ciutats del país sotmeses a la seva tirania. Es desplacen

infatigablement d'una banda a l'altra i, tal com una mala herba invasora acaba amb les espècies autòctones, aquest exèrcit motoritzat deixa el tradicional *ciclo* cada cop més arraconat, confinat als espais en què la concentració de turistes els permet malguanyar uns quants dongos, la moneda d'ús legal. El torrent de motos s'atura, de tant en tant, en els pocs semàfors de les principals artèries de la ciutat, com si la bèstia s'aturés a prendre aire. Un cop recuperada, tornarà a la seva tasca que té quelcom d'orgànic, de l'eficiència inconscient de les formigues o de les abelles. Cada individu està perfectament integrat en un conjunt que el supera i al sosteniment del qual contribueix sense pressa —els vietnamites no semblen tenir-ne mai— i sense estridència —els tocs de botzina, constants i sense motiu aparent, no tenen la menor càrrega d'agressivitat—. Tot

sembla formar part d'aquesta espècie d'harmonia vital que Buda els va transmetre.

Tal vegada és aquesta acceptació budista del destí el que els ha fet superar amb tanta rapidesa el trauma de la guerra i trobar un lloc en el corrent de la vida. Tal com el troben en les voravies plenes de gent per vendre els seus productes, o per obrir-se camí entre les motos aparcades sense que ningú no s'incomodi per haver de baixar al carrer i unir-se al desgavell d'hondes i de yamahes que hi viuen permanentment, com les gotes d'aigua viuen en un riu. L'escena quotidiana de la vida al Vietnam, a més de les motos, és marcada per la sorprenent tolerància a la proximitat entre les persones. I és que la distància física entre persones és més curta a l'Orient que no a l'Occident. Els carrers estan permanentment ocupats per una gernació de venedors o simples

vianants que han après a esquivar-se els uns als altres per pura necessitat, i el contacte físic és tolerat amb una indiferència que, a l'occidental acostumat als carrils i als compartiments, li resulta sorprenent. Segurament per això les façanes de les seves cases són la meitat d'ample que les nostres i qui sap si el costum d'asseure's sobre els tacons economitzant espai no sigui més que una adaptació al medi. Fer-se petit és important als indrets sobrepoblats: ocupes poc lloc i pots viatjar amb tres més a la moto. Darwin en quedaria fascinat.

L'empenta econòmica. Marx, en canvi, se sentiria decebut quan comprovés que després, i a pesar de la revolució —el Vietnam és un estat comunista—, és el mateix treballador qui demana una jornada laboral més llarga per poder guanyar més. Sembla que les

empreses estrangeres instal·lades al país han d'arribar a acords amb el seu personal per conciliar la seva mala consciència d'explotadores, permetent que treballin més. Tant si és cert com si és una d'aquestes històries que acaben convertint-se en veritats de tant contar-les, no sembla cap disbarat. Jordi, un català que duu sis mesos a Ho-Txi-Ming, confessa que se li fa difícil acostumar-se a tanta activitat. "Te'ls trobes pertot arreu. Els parcs s'omplen a trenc d'alba de gent fent tai-txi i ben passada la mitja nit encara hi ha gent pel carrer. Poden treballar en una obra fins a les 3 h del matí d'un dissabte." Al cap d'una estona, la conversació deriva cap a una predicció que ja no sorprèn ningú. "Estem perduts, no hi podem competir."

Sembla inevitable, una mena de fatalitat històrica o la vertadera venjança del drac que Occident volgué dominar i que ara treu les urpes. Anys de dominació colonial per obrir mercats i abastir-nos de matèries primeres, perquè ara la pilota ens reboti amb més força de la que la llançarem. El nostre individualisme va tenir el seu moment de glòria, però ara té els dies comptats. L'ombra de Confuci plana sobre l'Àsia com una mà protectora. Aquell savi del segle V aC inventà una ètica de l'obediència i del compliment del deure que és la millor garantia per al manteniment de l'ordre i la submissió de les masses a una voluntat superior. Com a bons confucionistes, els vietnamites accepten el seu paper i treballen. Treballen per si mateixos i treballen perquè és el que toca. Del perill que això representa per a Occident n'és un exemple la quantitat de botigues orientals que inunden els nostres carrers. És evident que el comunisme no és un obstacle per a l'èxit empresarial. És com si haguessin acceptat la voluntat del partit com fins fa no-res acceptaven la de l'emperador i els seus mandarins. On és la diferència? Pot ser nosaltres la hi trobem, però no els habitants de Hanoi, que ignoren els altaveus que emeten consignes mentre berenen, o els agricultors de les conques del riu Roig o del Mekong i que encara constitueixen prop del 70% de la població.

Les bicicletes han estat substituïdes per un torrent continu de motos de petita cilindrada.

Tots ells fan feina, molta, per a ells, per a cada un, i perquè toca.

El que importa al Vietnam és que el negoci funcioni. I els negocis funcionen. Estranya forma de comunisme, aquesta asiàtica, que permet la propietat privada i que manté les seves senyes d'identitat reduïdes a un control exclusiu de la representació política. Estranya però eficient a la vista dels resultats.

Des que en el sisè congrés del Partit Comunista (1986) sorgí una nova orientació, el país no ha deixat de prosperar. La Doi Moi, la *perestroika* vietnamita, va descentralitzar l'economia, va reformar l'administració i va potenciar les relacions internacionals. El Vietnam va sortir de la cova i les inversions estrangeres començaren a arribar. Els tradicionals enemics eren convidats i rebuts amb tots els honors. El primer ministre xinès visita oficialment el Vietnam l'any 1992, l'any següent ho fa François Mitterand i el mateix any l'administració americana decideix permetre que el país es beneficiï de crèdits dels organismes internacionals.

Ara el Vietnam és un país dinàmic en què la globalització manté una curiosa lluita amb la tradició, de la qual potser el millor exemple el trobem al nord del país. A les muntanyes que envolten Sapa viuen els fmgong, els tai i els nung, entre més grups ètnics que, com en altres indrets, han après a treure partit de la seva diferència. El que sorprèn, però, no és que et persegueixin per vendre't un collar o una polsera, sinó que qui te'ls ven siguin nines que no arriben als deu anys, amb els seus vestits tradicionals, just sortint d'una casa-habitació que comparteixen amb els pollastres i amb l'altar dels seus avantpassats, i amb un anglès que deixa en ridícul el dels guies professionals.

Una mostra més d'aquest monstre de mil cares que uniforma el planeta i que es fa palès al Vietnam, tant al nord llunyà i muntanyós com a les ciutats en què les venedores es dobleguen sota el pes de les senalles mentre els seus fills es connecten a Internet.

Miquel Reus Cerdó

La cancellera Angela Merkel i el cap del Govern espanyol, José Luis Rodríguez Zapatero, no van poder presentar, encara, el 'happy end' rodó promès per al nuvi en l'opa de l'alemanya E.ON sobre Endesa. No van poder celebrar el casament sota el sol, a la vora de l'esplèndid llac Constança, però van escenificar un idil·li increïble entre dos contraents que no fa ni un any que es coneixen: la núvia més poderosa del món i un nuvi que ha hagut de recular.

Idil·li a la vora del llac per a la núvia més poderosa del món

Una escenificació perfecta, per al dia més feliç: ni un núvol en un cel excepcionalment serè del setembre alemany, bandes de noietes amb trages regionals per afalagar els convidats, degustació de vins de la terra per animar els nuvis i la pau de la ciutat de Meersburg, a la vora del llac Constança. Un punt de carrincloneria molt alemanya, per a un casament d'alt voltatge polític i industrial, amb uns nuvis que se saluden amb tímids petons a galta i galta, sigui per timidesa, sigui per sinceritat.

L'únic que va fallar és que algú es pensava que assistiria a un casament i es va haver de conformar amb un compromís de boda. Endesa serà d'E.On, va admetre finalment la part espanyola, però encara haurem d'esperar una mica. Merkel, la dona més poderosa del món, segons la revista *Forbes*, estava somrient i segura; a Zapatero se'l veia encarcerat en un vestit de nuvi que no ha pogut escollir.

E.On no és la companya que Zapatero buscava per a Endesa i, com a pare

protector que és, s'havia encarregat de posar-li uns quants pals a les rodes. No va poder encaixar l'oferta poderosa del colós alemany sobre la nena que ell havia precompromès a Gas Natural; així, el Consell Nacional d'Energia es va encarregar de posar a la superpotència alemanya tots els obstacles que se li van acudir, i el resultat va ser, com acostuma a passar, que el pare protector no se'n va sortir.

Brussel·les va fregar-se els ulls amb el plec de les 19 condicions que la part espanyola volia imposar a l'alemanya per accedir al casament o, probablement, per mirar de convèncer-la que la història no li convé tant. Wulf Bernotat, el president d'E.ON, no va haver de recórrer —o almenys així ho han escenificat— a la influència de Merkel: 27.000 milions d'euros és una oferta més que raonable i clarament superior a la de Gas Natural. Estem parlant de decisions d'empreses, no de proteccionisme polític.

Merkel, en tot aquest procés, no s'ha hagut de mullar. Només li ha calgut